VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

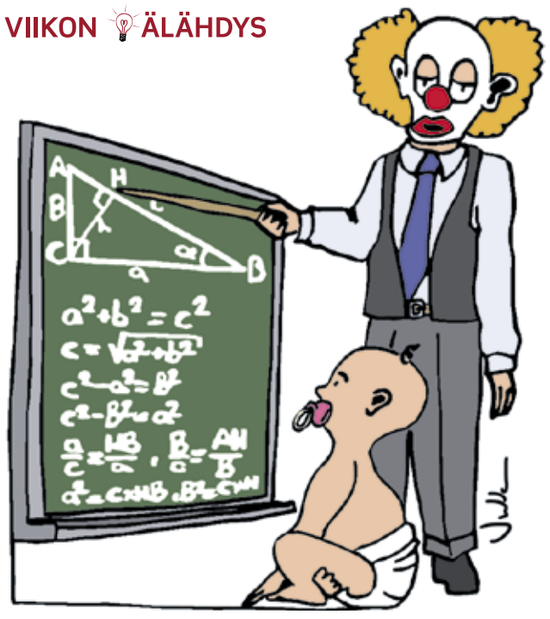

Ihminen on taitava keksimään mielen mielettömiinkiin asioihin.

PÄHKINÄ

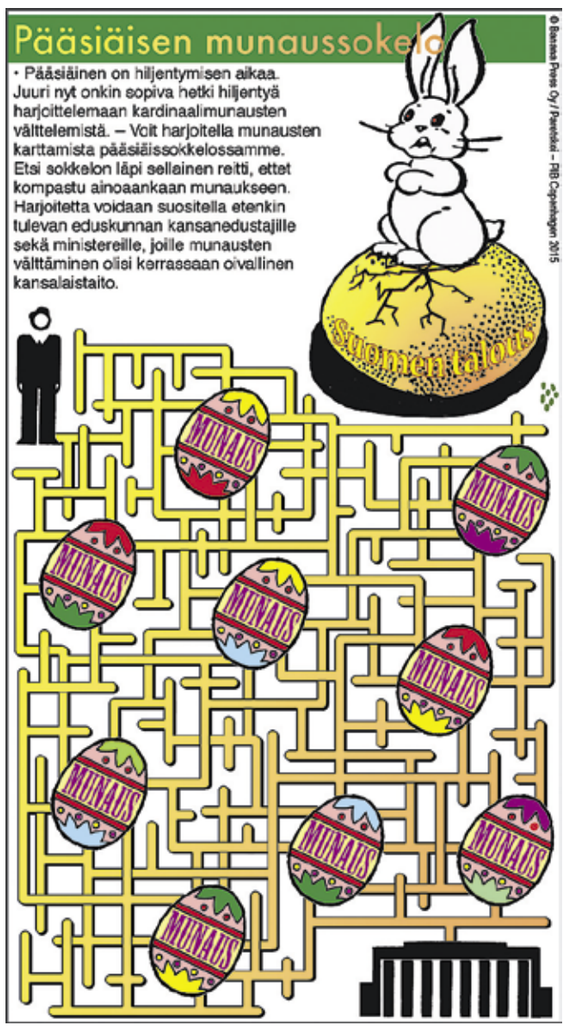

SUDOKU

Taso: Vaikea

3				8	5		6	
	1					3		
	9			7		8		
	2	8		4	6			7
	3				7			4
		4			9			
5			9	1				
		9						
					2			

Sudoku-tehtävän 473 ratkaisu.

7	6	5	1	8	2	3	4	9
9	3	2	6	4	5	7	8	1
4	8	1	7	9	3	6	2	5
8	1	4	5	6	7	9	3	2
2	5	6	4	3	9	1	7	8
3	7	9	8	2	1	4	5	6
6	9	7	3	5	8	2	1	4
5	2	3	9	1	4	8	6	7
1	4	8	2	7	6	5	9	3

Tehtävä numero 474.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

O	K	T	E	T	T	I			M	O	S	S		K	A	T	R	A	S					
R	I	E	S	A		K	A	B	I	N	E	T	T	I		A	A	V	E					
P	E	N	T	A	G	O	N		E	E	R	O		N	O	R	P	A	T					
O	L	U	E	T		N	O	L	L	A	K	O	K	O		U	U	T	E					
	I		L	E	N	I	N		E		K	L	A	S			M		L					
R	Ä	P	Y	L	Ä		T	A	N	H	U		K			V	E	R	I					
O		I		I	R	L	A	N	T	I		R	E	V	I	I	R	I						
O	V	E	T		H			H	I	L	L	I	T	Ä		I	R	A	K					
P	I	L	O	T	I	T		A	L	L	A	N		R		S	A	L	A	R	A	K	A	S
E	L	I	S	E		A	A	V	A		U	N	I	I	K	I	T		R		J	Y	L	Y
	J		I	L	M	A	L	A			R	A	S	T	A	S		M	A	T	O	S	E	T
K	A	L	A	L	A	J	I		K	O	I	S	O		L	A	D	U	T		K	Y	L	Y
A	N	I	S		H	E	C	T	O	R		T	E	L	I	T		R	E	N	A	T	E	T
P	E	R	I	A	A	T	E		F	A	L	U	N		F	A	R	U	K		T	Y	L	Y
I	N	U	A		T	A	T	T	I	S		S	O	F	I	A		T	A	P	U	T	U	S

Valtiot vakoilevat toisiaan ikuisesti

Tietotekniikka on helpottanut vakoilua ja vaikeuttanut sen torjuntaa. Ulkoministeriökin on joutunut laajan tietomurron kohteeksi.

JUKKA PASONEN

Vakoilusta tulee mieleen sarjakuvat tai joku agenttihupailu, jossa hattupäinen yksityisetsivä tarkkailee kohdettaan sanomalehteen tehtyjen silmänreikien läpi.

Todellisuudessa vakoilua esiintyy valtioiden välillä aina ja ikuisesti.

”Se kuuluu valtioiden tapaan hankkia tietoa päätösten pohjaksi”, sanoo aiheeseen perehtynyt tutkija **Juho Kotakallio**. Hän puhuu mieluummin tiedustelusta, jonka osa-alue vakoilu on.

”Tai oikeastaan pitäisi puhua laittomasta tiedustelusta, joka on kriminalisoitu.”

Tietovuoto ministeriössä

Vakoilutapaukset nousevat Suomessa hyvin harvoin julkisuuteen. Kotakallion mukaan tapaukset hoidetaan vähin äänin esimerkiksi karkottamalla diplomaatti maasta. Oikeustapauksia on kertynyt vain muutama.

Viimeisin, toissa vuonna julkisuuteen noussut tapaus kohdistui ulkoasiainministeriöön. Tuntemattomaksi jäänyt taho lypsi haittaohjelman avulla rekkalasteittain salaista materiaalia. Erityisen kiusallista on, että vuoto kesti luultavasti vuosia.

Uutisissa katseet kääntyivät Venäjän ja Kiinan suuntaan.

Professori tuomittiin

Kotakallion mukaan ulkoasiansihteeri **Olli Mattila** luovutti vuosina 1997-98 tietoja Venäjän tiedustelupalveluun Suomen ulkomaankaupasta ja -suhteista.

Googlaamalla löytää muitakin tapauksia. Vuonna 2012 Kööpenhaminan yliopiston suomalaisprofessori **Timo Kivimäki** tuomittiin Tanskassa viideksi kuukaudeksi vankeuteen lievästä vakoilusta Venäjän hyväksi. Tapaus nostatti Tanskassa keskustelun, missä menee vakoilun ja yhteydenpidon raja.

Alpo Rusin tapausta käsiteltiin mediassa 2000-luvun alussa laajasti. Lopulta kävi ilmi, että tietoja Itä-Saksaan oli vuotanut Alpo Rusin veli **Jukka Rusi**.

Vakooja liikkuu piireissä

Historiallisesti valtioiden harjoittaman tiedustelun aktiivisuutta on arvioitu lähetystöjen henkilökunnan määrällä.

Diplomaattien ohella vakoojia ovat olleet lehdistöattaseat, sotilasasiamiehet, toimittajat ja liikemiehet. Henkilöt, jotka pääsevät työnsä puolesta kiinnostaviin piireihin.

Motiivi vakoiluun voi olla raha tai vaikka rakkaus. Aloittelevalta vakoojalta pyydetään ensin vähempiarvoista tietoa ja sitten peli pikkuhiljaa kovenee.

Iso osa urkittavista tiedoista perustuu julkisen tiedon vahvistamiseen. Onko presidentti sairastunut tai onko jokin merkittävä yhtiö menossa nurin?

Uusi teknologia on tuonut uusia ulottuvuuksia tiedusteluun. Valtiollisten toimijoiden ohella palvelunestohyökkäyksiä masinoi sekalainen seurakunta hakkereita.

”Tiedustelu on helpottunut, kun keinoja on enemmän. Se tekee torjunnastakin vaikeampaa. Lisäksi lainsäädäntö laahaa perässä”, Kotakallio toteaa.

Suomen vastaus vakoiluun

Suomi harjoittaa tiedustelua ja vastavakoilua itsekin. Viranomaistahojen tiedusteluvaltuuksia on pohdittu viimeksi puolustusministeriön tiedonhankintalakityöryhmässä.

Kotakallio käyttää tietolähteinään julkisia arkistoja. Hän on tehnyt väitöskirjan Ison-Britannian tiedustelutoiminnasta Suomessa vuosina 1918–1941. Nykypäivän vakoilusta muodostuu käsitys seuraamalla uutisia.

Kotakallio tarkkailee, miten Suomi vastaa muiden harjoittamaan, laaja-alaiseen tiedusteluun.

Suomessa valtuudet tietoliikenteen seuraamiseen ovat heikot verrattuna esimerkiksi Ruotsiin. Kysymys herää, pitäisikö valtuuksia lisätä.

KATJA LAMMINEN

Partioliikkeen isä ja kiinalaiset samalla asialla

TAMPERE (MT)
Teollisuusvakoilu! Olinkin unohtanut koko lajityypin. Tampereen Vakoilumuseossa, maailman ensimmäisessä sellaisessa, on esillä liikelahjoja, joiden sisään on upotettu mikrofoni.

On tuhkakuppia ja tupakansytytintä. Epäilemättä ne ovat ”Made in China”, sillä siltä suunnalta putkahtelee markkinoille laittomia kopioita.

Perhostutkijan valeasussa

Vanhaa partiolaista kiinnostaa erityisesti nurkkaus, jossa kerrotaan partioliikkeen isän Robert Baden-Powellin seikkailuista vakoojana.

Urkkiessaan tietoja Isolle-Britannialle hän kehitti moninaisia tapoja naamioitua. Baden-Powell on päässyt pälkähästä muun muassa tekeytymällä hyönteistutkijaksi ja puliukoksi.

Kuten olettaa sopii, museossa on esillä runsaasti historiallista vakoiluvälineistöä muun muassa sotien ajalta.

Kookkaat salakuunteluvempaimet huvittavat, vaikka niiden parissa on varmasti puuhasteltu tosissaan. Tarjolla on tarinoita James Bondin esikuvasta desantteja hyysänneeseen Hella Wuolijokeen.

Kiinalaiset asialla verkossa

Nykyajan vakoilu keskittyy verkkomaailmaan.

Liki kolmannes maailman verkkohyökkäyksistä on jäljitetty Kiinaan. Eittämättä laaja vakoilu- ja tiedusteluverkosto on vauhdittanut Kiinan nousua maailman mahdiksi.

KATJA LAMMINEN

Vakoilumuseo osoitteessa Satakunnankatu 18, Tampere. Auki maanantaista lauantaihin klo 12–18, sunnuntaisin 11–17.

MARKKU VUORIKARI

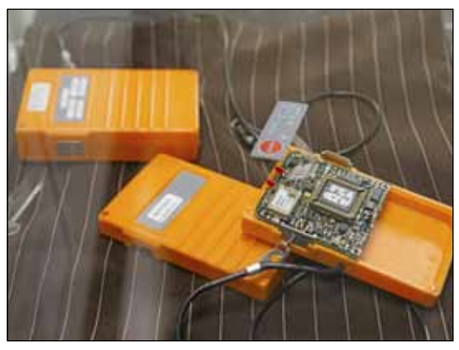

Vakoilumuseossa on esillä jos jonkinlaista laitetta. Vasemmanpuoleisessa kuvassa on Ahtisaarten turvamiesten käyttämiä viestimiä ja oikealla Stasin nauhuri.

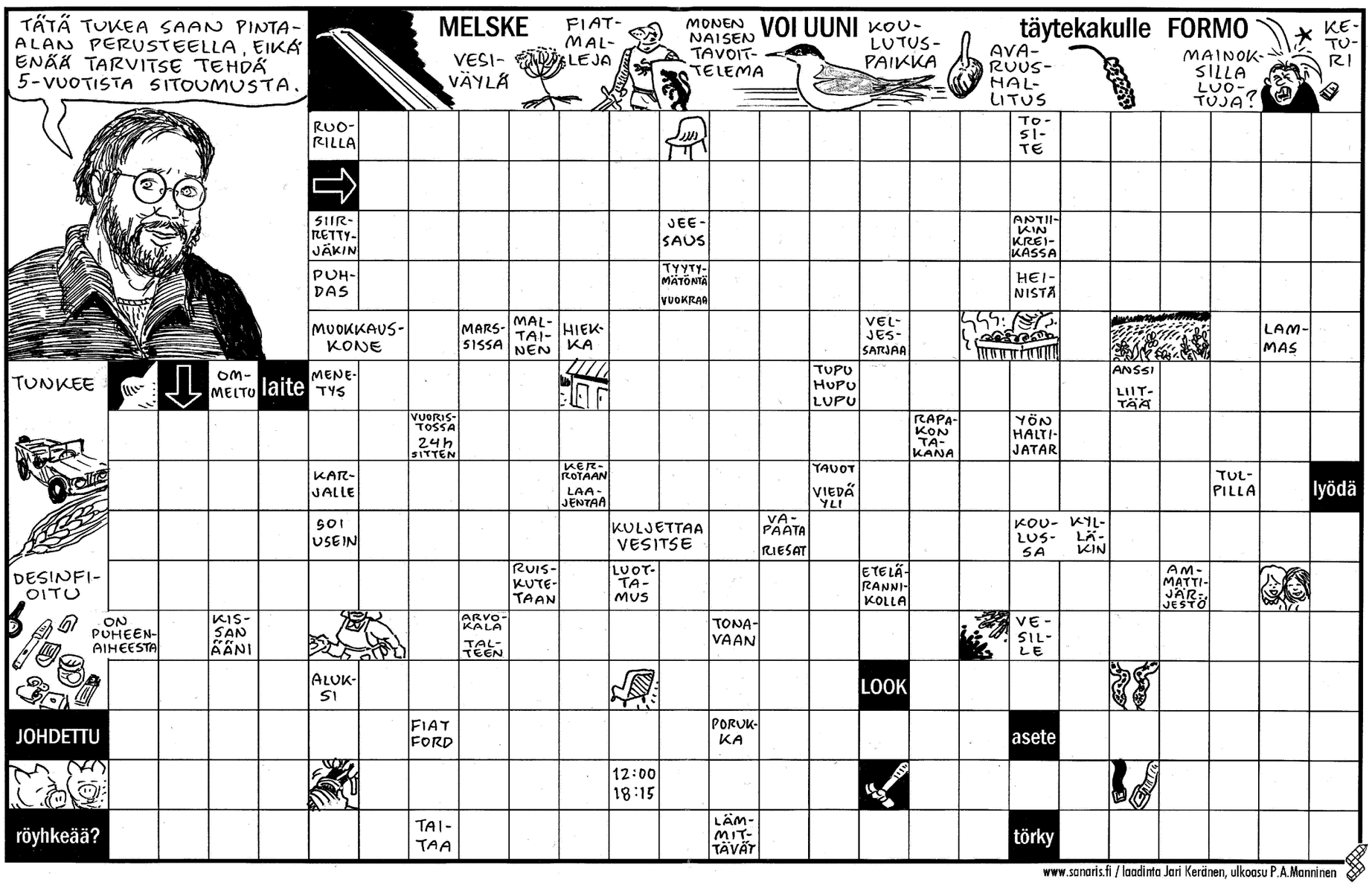

www.sanaris.fi / laadinta Jari Keränen, ulkoasu P.A.Manninen